



**Теорія і методика професійної освіти**

УДК 378.147:[378.016:331]

DOI <https://doi.org/10.5281/zenodo.18436266>

**Взаємодія методики і управління у викладанні охорони праці при  
технічному обслуговуванні транспортних засобів – важливий ресурс  
активізації професійної позиції студентів**

**Драшко Олена Миколаївна**

кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри технологічної та професійної освіти Криворізького педагогічного університету,  
Дніпропетровська обл., м. Кривий Ріг, пр. Університетський, 54, 50086,  
Україна,

<http://orcid.org/0000-0002-9823-5101>

**Філатов Сергій Валентинович**

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологічної та професійної освіти Криворізького педагогічного університету, Дніпропетровська обл.,  
м. Кривий Ріг, пр. Університетський, 54, 50086, Україна,

<https://orcid.org/0000-0002-1771-4734>

**Прийнято: 12.01.2026 | Опубліковано: 30.01.2026**

*Анотація. Метою статті є дослідження можливості оптимізації методичної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до творчої діяльності в умовах закладу вищої освіти. Оновлення теоретичних основ змісту методичних дисциплін відхід від традиційних підходів до викладання навчальних дисциплін передбачає пошук ресурсів підвищення якості навчання з метою активізації професійної позиції студентів у освітньому процесі, формування їх*



готовності до проблемно-інноваційних підходів до вирішення професійних проблем та використання інновацій у навчанні шляхом виконання методичних та управлінських функцій в самостійної творчої праці. **Методи дослідження** На основі вивчення науково - методичної літератури та вивчення досвіду роботи при викладанні курсу обґрунтовано взаємодію методичного і управлінського аспектів навчання основам охоронної діяльності при технічному обслуговуванні транспортних засобів, що є важливим ресурсом оптимізації освітнього процесу, індивідуалізації навчання, стимулювання мотивації й установки студентів на нестандартну, пізнавальну діяльність й активізації їх професійної позиції при вирішенні професійних проблем. **Результати дослідження.** Серед важливих аспектів професійної підготовки особлива увага була приділена взаємодії методики і управління як основи якісного виконання професійних функцій майбутніми молодшими бакалаврами в реальних освітніх та виробничих технічних ситуаціях самостійної діяльності у сфері автомобільного транспорту. Це дозволяє студентам не лише отримувати теоретичні знання з основ методики спеціальних дисциплін, набувати досвід нестандартних дій при вирішенні навчальних проблем; виконувати завдання з управління власною пізнавальною діяльністю, а й формувати здатність до виконання методичних і управлінських функцій як інструментарію активізації їх професійної позиції при оволодінні теоретичними основами охорони праці з метою професійного становлення в умовах закладу вищої освіти. **Висновки.** Проведений аналіз теоретичних джерел щодо взаємодії методики і управління у викладанні охорони праці при технічному обслуговування транспортних засобів, як важливий ресурс активізації професійної позиції студентів, засвідчив, що проблема є дослідженою в різних аспектах, але реалізація взаємодії методичного і управлінського аспектів у навчання основам охоронної праці майбутніх фахівців потребує системного, креативно-діяльнісного і проблемно-інноваційного підходів до організації навчання методикам



*спеціальних дисциплін, що створює умови для активізації їх професійної позиції в освітньому процесі, позитивно впливає на професійне становлення й формування готовності до нестандартних дій в охоронній діяльності, продуктивного виконання професійних обов'язків у сучасних умовах інформаційно-технологічної освіти, автомобільної індустрії та підвищує їх конкурентоспроможність на ринку праці.*

**Ключові слова:** *взаємодія методики і управління у навчанні, методологічні підходи, методичний та управлінський аспекти викладання навчальних дисциплін, фахові молодші бакалаври, професійна позиція, основи охорони праці, педагогічні умови.*

## **The Interaction of Teaching Methodology and Management in Occupational Safety Instruction during the Technical Maintenance of Vehicles as an Important Resource for Activating Students' Professional Position**

**Olena Mykolaivna Drashko**

PhD in Pedagogical Sciences, Senior Lecturer of the Department of Technological and Vocational Education, Kryvyi Rih Pedagogical University, Dnipropetrovsk Region, Kryvyi Rih, 54 Universytetskyi Avenue, 50086, Ukraine,  
<http://orcid.org/0000-0002-9823-5101>

**Serhii Valentynovych Filatov**

PhD in Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Technological and Vocational Education, Kryvyi Rih Pedagogical University, Dnipropetrovsk Region, Kryvyi Rih, 54 Universytetskyi Avenue, 50086, Ukraine,  
<https://orcid.org/0000-0002-1771-4734>



**Abstract.** *The purpose of the article is to investigate the possibilities for optimizing the methodological training of future vocational education teachers for creative activity within a higher education institution. Updating the theoretical foundations of the content of methodological disciplines and moving away from traditional approaches to teaching academic subjects requires the search for resources to improve the quality of education in order to activate students' professional stance in the educational process, to form their readiness for problem-oriented and innovative approaches to solving professional problems, and to promote the use of innovations in teaching through the performance of methodological and managerial functions in independent creative work.* **Research methods.** *Based on the analysis of scientific and methodological literature and the study of teaching experience in delivering the course, the interaction between methodological and managerial aspects of teaching the fundamentals of occupational safety in the technical maintenance of vehicles is substantiated. This interaction is considered an important resource for optimizing the educational process, individualizing learning, stimulating students' motivation and orientation toward non-standard cognitive activity, and activating their professional stance in solving professional problems.* **Research results.** *Among the key aspects of professional training, particular attention was paid to the interaction of methodology and management as a basis for the high-quality performance of professional functions by future junior bachelors in real educational and industrial technical situations of independent activity in the field of automotive transport. This enables students not only to acquire theoretical knowledge of the fundamentals of methods for teaching specialized disciplines and gain experience in non-standard actions when solving learning problems, and to perform tasks related to managing their own cognitive activity, but also to develop the ability to carry out methodological and managerial functions as tools for activating their professional stance while mastering the theoretical foundations of occupational safety for professional development within a higher education institution.* **Conclusions.** *The analysis of theoretical sources on the*



*interaction of methodology and management in teaching occupational safety during the technical maintenance of vehicles, as an important resource for activating students' professional stance, shows that the problem has been explored in various aspects. However, the implementation of the interaction between methodological and managerial aspects in teaching the fundamentals of occupational safety to future specialists requires systemic, creative-activity-based, and problem-innovative approaches to organizing instruction in the methods of specialized disciplines. This creates conditions for activating students' professional stance in the educational process, positively influences their professional development and readiness for non-standard actions in occupational safety activities, ensures productive performance of professional duties in modern conditions of information-technological education and the automotive industry, and enhances their competitiveness in the labor market.*

**Keywords:** *interaction of methodology and management in teaching; methodological approaches; methodological and managerial aspects of teaching academic disciplines; junior bachelors; professional stance; fundamentals of occupational safety; pedagogical conditions.*

**Постановка проблеми.** Нова освітня парадигма, що передбачає варіативність організації професійного навчання в закладах вищої освіти, актуалізує проблему пошуку шляхів оптимізації навчання методикам спеціальних дисциплін в умовах соціокультурної ситуації, зумовлює необхідність вдосконалення змісту навчальних предметів до виконання практичних професійних функцій.

У рамках сучасного часу актуалізуються функції професійного навчання не тільки в забезпеченні якості предметних знань, а й оптимізації його методичного і управлінського аспектів, як ресурсу професіоналізації змісту програмного матеріалу, набуття досвіду практичних дій майбутніми фахівцями у сфері охоронної діяльності.



Анкетування студентів у ході різних видів практик показує, що в них відсутні конкретні уявлення про методичні та управлінські функції професійної діяльності. Вони зустрічаються з труднощами систематизації навчальної інформації, пов'язаної з поглибленням засвоєння програмного матеріалу, методична грамотна організувати пізнавальну діяльність для перетворення набутих знань в інструмент практичних дій, адаптувати матеріал навчальних дисциплін до власних можливостей, здібностей з метою активізації професійного становлення в умовах закладу вищої освіти.

Аналіз програм з методики спеціальних дисциплін свідчить про недооцінку управлінської функції, її взаємодії з методичної у професійної діяльності. У зв'язку з цим актуалізується проблема оптимізації методичного і управлінського аспектів у змісті професійного навчання.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Проблематика професійної підготовки фахівців у галузі транспорту, охорони праці та педагогіки професійного навчання перебуває в центрі уваги сучасних наукових досліджень, що зумовлено динамічними змінами вимог до результатів освітньої діяльності, змісту підготовки та організації освітнього процесу. У працях вітчизняних і зарубіжних науковців висвітлюються теоретико-методологічні засади професійної підготовки, питання формування компетентностей, інтеграції змісту навчання, упровадження інноваційних і цифрових технологій, а також адаптації освітніх моделей до євроінтеграційних процесів. Аналіз останніх досліджень і публікацій дає змогу окреслити основні наукові підходи до розв'язання означених проблем і визначити напрями подальшого вдосконалення професійної підготовки фахівців.

У контексті модернізації професійної освіти Горбатюк Р. та ін. [1] аналізують стан підготовки майбутніх педагогів професійного навчання у галузі транспорту в педагогічних закладах вищої освіти, зосереджуючи увагу на змісті освітніх програм, організаційних умовах і кадровому забезпеченні. У



дослідженні окреслено ключові проблеми професійної підготовки, зокрема стійкий розрив між теоретичною підготовкою здобувачів освіти та практичними потребами транспортної галузі. Окрему увагу автори приділяють визначенню перспективних напрямів модернізації підготовки з урахуванням сучасних вимог розвитку транспортної сфери.

Проблематика особистісного та професійного становлення майбутніх фахівців розкривається у працях Сущенко Л. О. [2], яка досліджує процес формування професійно-творчої спрямованості в системі вищої освіти України. У роботі детально обґрунтовано роль мотиваційного, ціннісного та діяльнісного компонентів у розвитку професійної самореалізації здобувачів освіти. Значну увагу приділено педагогічним умовам, що забезпечують активізацію творчого потенціалу майбутніх фахівців у процесі професійної підготовки.

З позицій компетентнісного підходу Дембіцька С. В. [3] розкриває особливості реалізації інтегративного підходу у професійній підготовці фахівців технічних спеціальностей. У дослідженні наголошено на значенні міждисциплінарної інтеграції як важливої умови формування цілісних професійних компетентностей. Автор обґрунтовує доцільність системного поєднання теоретичних знань і практичної підготовки в освітньому процесі.

У площині інтернаціоналізації освіти Левченко І. та ін. [4] пропонують модель майбутнього фахівця професійної освіти у сфері охорони праці та транспорту. У роботі визначено ключові професійні, загальні та спеціальні компетентності, необхідні для ефективної діяльності в сучасному освітньому та виробничому середовищі. Автори наголошують на необхідності врахування європейських стандартів підготовки фахівців як чинника підвищення якості професійної освіти.

Питання оновлення методики викладання дисциплін безпекового спрямування розглядає Сусло Л. [5], досліджуючи інноваційні підходи до викладання освітнього компонента «Охорона праці в галузі» для здобувачів



вищої освіти. У статті проаналізовано використання активних та інтерактивних методів навчання, спрямованих на посилення практичної спрямованості освітнього процесу. Автор підкреслює значення інноваційних технологій для формування професійної відповідальності та безпекової культури майбутніх фахівців.

Системний аналіз наукових підходів до професійної підготовки фахівців транспортного профілю здійснює Лебідь І. [6], зосереджуючись на проблемі підготовки бакалаврів з транспортних технологій у закладах вищої технічної освіти України. У дослідженні систематизовано підходи до змісту, структури та результатів підготовки майбутніх фахівців транспортної галузі. Автор наголошує на необхідності оновлення освітніх програм з урахуванням сучасних технологічних і галузевих викликів.

У працях, присвячених євроінтеграційній проблематиці, Грищук О. та ін. [7] розглядають процеси підготовки фахівців транспортної галузі крізь призму досвіду та перспектив розвитку вищої освіти. У роботі проаналізовано вплив європейських стандартів на зміст професійної підготовки, компетентнісні вимоги та організацію освітнього процесу. Автори підкреслюють важливість гармонізації національної системи підготовки з вимогами європейського освітнього простору.

Значну увагу цифровізації освітнього процесу приділяють Пенів В. та ін. [8], досліджуючи особливості використання інтернет-технологій під час викладання дисциплін безпеки життєдіяльності й охорони праці. У статті обґрунтовано педагогічний потенціал цифрових ресурсів для підвищення доступності та ефективності навчання. Автори акцентують увагу на формуванні практичних умінь і відповідального ставлення до питань безпеки у майбутній професійній діяльності.

Роль цифрових засобів навчання у професійній підготовці майбутніх фахівців аналізує Литвин А. [9] зосереджуючись на вивченні дисципліни



«Охорона праці». У дослідженні розкрито можливості інформаційно-комунікаційних технологій для активізації пізнавальної діяльності здобувачів освіти та підвищення якості засвоєння навчального матеріалу. Автор підкреслює доцільність інтеграції цифрових інструментів у професійну підготовку.

Практикоорієнтований аспект навчання у сфері безпеки розкриває Маріанна Б. [10], досліджуючи особливості використання кейс-методу під час вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці». У роботі обґрунтовано ефективність аналізу практичних ситуацій для формування професійного мислення та навичок прийняття обґрунтованих рішень. Автор зазначає, що кейс-метод сприяє підвищенню мотивації здобувачів освіти та посиленню практичної спрямованості навчання.

### **Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми.**

Незважаючи на значну кількість досліджень у сфері професійної підготовки залишаються невирішеними питання активізації професійної позиції майбутніх фахівців засобами взаємодії методики і управління в процесі навчання методикам спеціальних дисциплін, посилення методичного і управлінського аспектів її в умовах охоронної діяльності. Вирішення цих питань є актуальним і визначає напрям подальших досліджень у сфері оптимізації професійного навчання бакалаврів автомобільного транспорту через його організацію на принципах особистісно-орієнтованого, інноваційно-проблемного та креативно-діяльнісного підходів.

**Формування цілей статті ( постановка завдання).** Цілі статті полягали в обґрунтуванні ресурсних можливостей оптимізації методичного і управлінського аспектів навчання основам охорони праці та технічного обслуговування транспортних засобів, їх впливу на активізацію професійної позиції молодших бакалаврів з автомобільного транспорту, що забезпечує



підвищення якості вищої освіти та її відповідності постійно зростаючим вимогам суспільства.

**Виклад основного матеріалу дослідження.** Процес формування працездатної особистості майбутніх фахівців у сфері охоронної діяльності трактується як спеціально організований і керований педагогічний процес, який об'єднує в собі методичний і управлінський аспекти професійного навчання. Методичний аспект професійного навчання – це організований процес, що побудований на методологічних підходах і спрямований на оволодіння знаннями, уміннями і навичками, розвиток професійних якостей особистості, які необхідні майбутнім фахівцям для продуктивної праці.

Управлінський аспект – це комплекс цілеспрямованих впливів на постановку мети, планування, структурування змісту, відбір методики і технологій освітнього процесу та на індивідуальні можливості особистості засобами оновлення інформації, охорони праці і реалізації індивідуальних стратегій розвитку творчої особистості майбутнього фахівця.

Навчання основам охоронної діяльності потребує взаємодії методичного і управлінського аспектів навчання, використання нових підходів до його організації з метою активізації професійної позиції студентів як важливого ресурсу підвищення якості їх професійного становлення.

Не випадково М. Кондрашов відмічає, що результативність управління процесом професійної позиції майбутніх учителів обумовлює використання методики і технології фахової підготовки, заснованих на подієво-ситуаційному підході, принципах педагогічної взаємодії та співробітництва, індивідуалізації навчальних завдань, різноманітності активних форм і методів роботи, діагностування рівня прояву професійної позиції студентів [11]. Про необхідність управління процесом становлення професійної позиції говорить О. Рихтер, стверджуючи, що цей процес складається з керівного органу (суб'єкта управління), об'єкта управління, необхідних засобів управління [12].



Ми виходимо з того, що взаємодія методики і управління – це система, що складається з керівного органу (суб'єкта управління), об'єкта управління, прямого та зворотного зв'язку, необхідних засобів реалізації методичного і управлінського аспектів навчання за допомогою використання технічного інструментарію, спрямована на активізацію професійної позиції майбутніх фахівців.

Мета викладання дисципліни «Основи охорони праці» та «Транспортні засоби та їх технічне обслуговування» передбачає особистісне-перетворювальне засвоєння теоретичних знань в творчому режимі на принципах взаємодії, співпраці і співтворчості, оперування добутими знаннями в оптимальних ситуаціях й пошуку шляхів виходу з них.

Досягнення цієї мети обумовило необхідність розробки системи взаємодії методики і управління процесом активізації професійної позиції майбутніх учителів. Цю систему можна надати схематично (рис. 1)

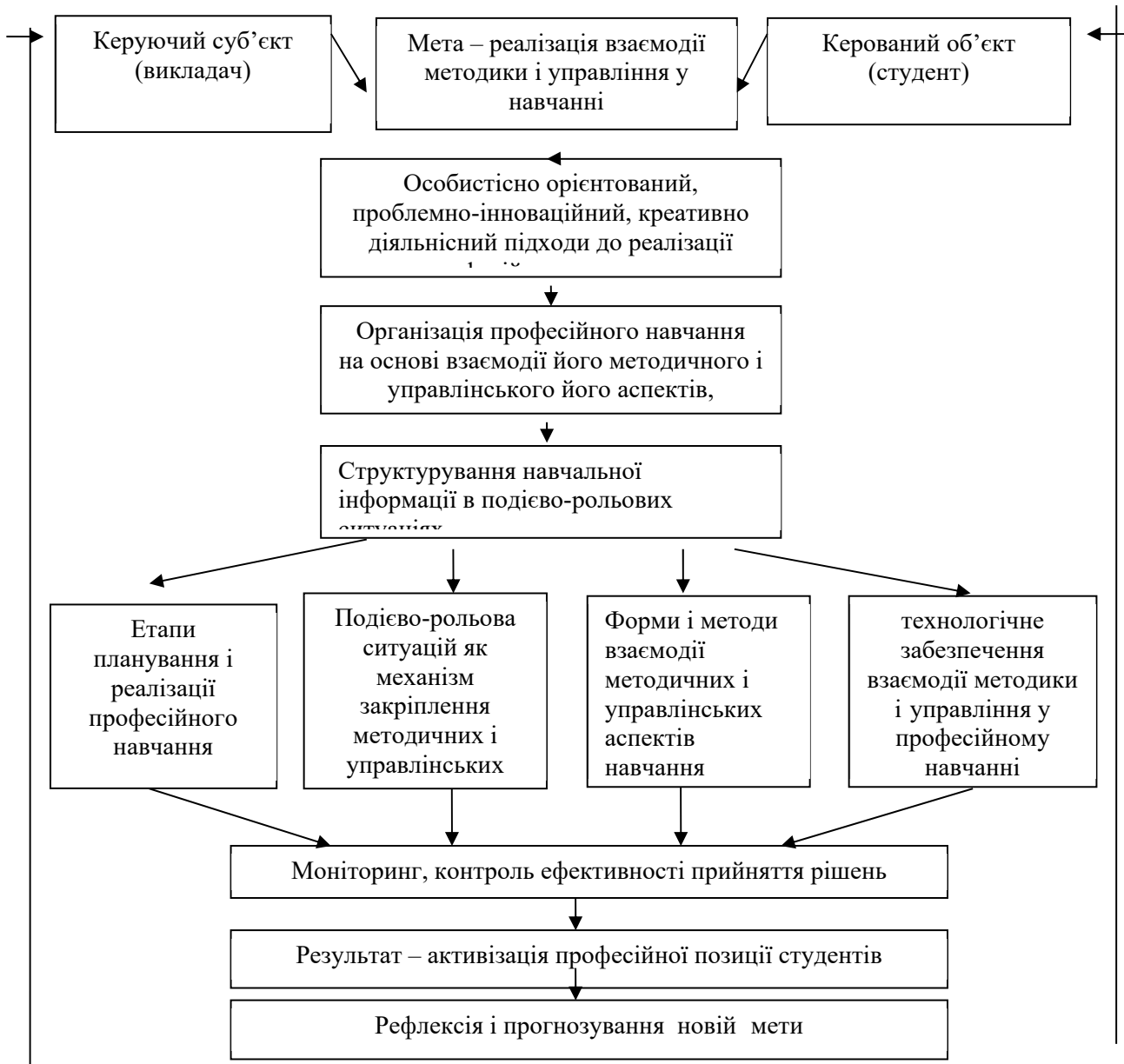
Структура навчання теоретичним основам охорони праці має бути спрямована на постановку і досягнення перспективної та близької мети навчання як прогнозованого і запланованого результату – шляхом активізації професійної позиції студентів за допомогою взаємодії методики і управління у навчанні, формувати здатність особистості своєчасно керуватися підзаконними актами охорони праці, швидко орієнтуватися в нестандартних ситуаціях, створювати умови для безпечної професійної діяльності та здоров'язбережувального життя.

Мета реалізується шляхом рішення конкретних задач:

-розвиток здатності студентів використовувати набути знання з охорони праці, технічного обслуговування в практичній діяльності;

-перетворювати знання в інструмент практичних дій при виконання методичних і управлінських функцій у сфері охоронної діяльності;

-набуття досвіду охоронної діяльності, технічного обслуговування та управління власними діями в нестандартних професійних ситуаціях.



**Рис. 1. Методико-управлінський цикл професійного навчання з активізації професійної позиції студентів у ході вивчення дисциплін «Основи охорони праці» та «Транспортні засоби та їх технічне обслуговування»**

У рамках структурування змісту дисципліни «Основи охорони праці», «Транспортні засоби та їх технічне обслуговування» значна увага приділяється засвоєнню теоретичних основ підзаконних актів охорони праці, організації



робочого місту, режиму робочого часу здоров'язберігаючим умовам та ін. Однак, не усі цілі навчання формуються через навчальні досягнення майбутніх фахівців, відображення в них методичних і управлінських функцій, практичних дій студентів по їх виконанню в охоронній діяльності.

Важлива організація освітнього процесу, коли студент має можливість виступати в позиції керівника пізнавальної діяльності, мета якої не стільки процедура засвоєння порції навчальної інформації, скільки процес перетворення теорії в інструмент активних управлінських дій.

Засвоєння теоретичних знань реалізується на лекційних і практичних заняттях по методиці викладання предметних знань, використання інноваційних технологій, закріпленню вмінь й навичок по взаємодії управлінських і методичних функцій по охоронній діяльності в обраній професійній сфері. У ході навчальних занять використовуються діяльнісні методи (аналіз ілюстрація, аналіз-оцінка, аналіз-справа, рольові, операційні, імітаційні, ділові ігри). Ці методи передбачають можливість активних дій студентів у вирішенні проблем, що максимально наближені до майбутньої охоронної праці.

У процесі вивчення теоретичного матеріалу з даних дисциплін важливо включати студентів в практичну діяльність (пошук з різних джерел і створення інформаційної бази, розроблення методичних рекомендацій по збору, аналізу, структуруванні матеріалу по конкретній темі чи розділу дисципліни, підготовлення докладів, рефератів, виконання творчих робіт і проєктів, зіставлення завдань-питань, що стимулюють бесіду, діалог, полеміку, організацію практичних дій по охороні праці, прогнозування завдань по вдосконаленню методичних і управлінських дій).

Взаємодія методичного і управлінського аспектів навчання стимулює активну позицію студентів при оволодінні та закріпленні вмінь:

- підбирати і аналізувати, критичне оцінювати науково-методичні і управлінські джерела по основам охоронної діяльності;



- використовувати альтернативні та інноваційні ідеї у навчанні, узагальнювати їх вплив на активізацію професійної позиції;
- рефлексувати власні дії в сфері охоронної діяльності;
- вдосконалювати професійні якості і здібності по взаємодії методичного і управлінського аспектів навчання;

Продуктивність формування цих вмінь забезпечується механізмом оптимізації емоційного впливу взаємодії методичного і управлінського аспектів навчання.

Взаємодія методичного і управлінського аспектів навчання має бути спрямовано на оволодіння режимом творчої діяльності. Цей режим є важливим ресурсом активізації професійної позиції студентів, інноваційної діяльності, розвитком їх інтересу до охорони праці з технічним обслуговуванням. Така організація навчання з метою активізації професійної позиції експериментально підтверджена в дослідженні М.Кондрашова, який теоретично обґрунтовує її складові, серед яких виділяє:

1. Орієнтація фахової підготовки, її змісту, методики і технології на вимоги, яким повинен відповідати сучасний вчитель;
2. Спрямованість фахової підготовки й управлінських дій викладача на формування професійної позиції студентів;
3. Організація фахової підготовки на основі подієво-ситуаційного підходу як стратегії управління формуванням професійної позиції майбутніх учителів;
4. Моніторинг, контроль, рефлексія результатів [11].

Реалізація цих структурних складових передбачає використання різноманітних форм організації освітнього процесу. Ефективною формою управління формуванням професійної позиції студентів є семінари-тренінги: «Розвивальні ігри на практичних заняттях» (організація проектної діяльності); «Шлях до власної особистості» (тренінг професійного зростання); «Технології взаємодії методики і управління»; та ін. Семінари-практикуми спрямовані на



рішення завдань: методична підготовка майбутніх фахівців до управлінських дій на практичних заняттях; поглиблення знань з проблеми охорони праці шляхом використання завдань у процесі «круглих столів, творчих дискусій: «Проблеми охорони праці та шляхи їх розв'язання», «Управління й самоуправління в охоронній діяльності».

Значні можливості в активізації професійної позиції студентів і підготовки ї до виконання методичних і управлінських функцій в самостійної діяльності мають заняття-проекти, які мають конкретну мету по використанню справ охоронної діяльності, планування і моделювання подієво-рольових ситуацій, пошук шляхів і матеріалу на основі використання різних джерел необхідної інформації по темі проєкту, інтернету, штучного інтелекту та інших засобів методичного і управлінського інструментарію. Результатом занять-проектів є сумісний продукт у вигляді презентації, системи творчих завдань та ін.

В активізації професійної позиції студентів значні можливості має заняття-ділова гра, професійна-методична ігрова задача, контроль й оцінка результатів ігрової діяльності.

Ми взяли за основу твердження дослідниці про те, що активізація професійної позиції студентів припускає структурування професійного знання у вигляді ситуацій, що моделюють методичну і управлінську дійсність, яка впливає на розвиток у них здатності використовувати взаємодію методики і управління для вирішення професійних завдань, формування творчого стилю діяльності і спілкування, сприяти набуттю практичного професійного досвіду. Використання різних методів, заснованих на активній позиції студентів в освітньому процесі дозволяє перехід від фахової підготовки, яка будується на основі «запам'ятай - відтвори», на навчання, яке формує творчу особистість, здатну усвідомлювати постановку навчальних завдань, оцінити новий досвід, контролювати свої дії, накопичувати власний професійний досвід [13, с.225-226]. На думку О. Павленко, різні методи навчання сприяють активізації



особистісного педагогічного досвіду, становленню нового професійного мислення, виробленню конструктивного погляду на нововведення, творчому підходу, формуванню критичної самооцінки методичної діяльності [14, с.286]

Управління процесом методичної підготовки на основі особистісно орієнтованого, проблемно-інноваційного і креативна-діяльнісного підходів реалізується за допомогою методів, які активізують позицію студентів у освітньому процесі. До них належать: метод аналізу конкретних ситуацій, які моделюють на заняттях зразки охоронної діяльності; метод дискусії – вільного обміну судженнями; метод полеміки як спосіб утвердження власної точки зору; метод «круглого столу» як спосіб колективного вирішення навчальної проблеми; метод зустрічі «за круглим столом», який дозволяє слухати різні точки зору спеціалістів з обговорюваної проблеми; метод «мозкового штурму» (мозкової атаки), як пошук групового рішення проблемних ситуацій і стимулювання творчої активності майбутніх фахівців та ін. слугують підґрунтям активної професійної позиції студентів; закріплення практичних вмінь виконання методичних і управлінських функцій охоронної діяльності.

Взаємодія методики і управління процесом активізації професійної позиції майбутніх фахівців спрямовано на оптимізацію їх дій на заняттях з охорони праці та охоплює систему заходів, серед яких: а) моделювання подієво-рольових ситуацій при вивченні дисциплін «Основи охорони праці», «Транспортні засоби та їх технічне обслуговування»; б) розробка рекомендацій, пам'яток, інструкцій на допомогу студентам і викладачам з реалізації методичних і управлінських функцій у процесі охоронної діяльності; д) різноманітні форми психологічного супроводу й консультативної допомоги в організації взаємодії методики і управління професійним навчанням з дисциплін «Основи охорони праці», «Транспортні засоби та їх технічне обслуговування».

Продуктом взаємодії методики і управління в процесі професійного навчання є активна професійна позиція майбутніх фахівців, що передбачає



здатність творчо організовувати освітній процес, використовувати різні форми, методи і прийоми закріплення знань, вмінь з організації охорони праці,

**Висновки.** Сучасний етап методичної підготовки майбутніх бакалаврів з автомобільного транспорту характеризується значним впливом процесів управління на формування творчої особистості, її готовності до охоронної діяльності. Пошуки шляхів оптимізації методично-управлінського процесу в умовах професійного навчання, його впливу на професійне становлення майбутніх фахівців автомобільного транспорту забезпечують оперативне реагування на потреби сучасної промисловості та ринку праці завдяки активному використанню різноманітних технологій, форм і методів навчання основам охорони праці, організованому на особистісно орієнтованому, проблемно-інноваційному і креативно-діяльнісному підходах до організації освітнього процесу в закладу вищої освіти.

Навчання теоретичним основам охорони праці забезпечує оперативне реагування на потреби сучасної промисловості та ринку праці завдяки реалізації методичного й управлінського його аспектів, накопиченню досвіду охоронної діяльності та технологій взаємодії методики і управління як інструменту практичних дій в ситуаціях безпечної праці.

Використання ресурсів взаємодії методичного і управлінського аспектів в організації лекційних і практичних занять з дисципліни «Основи охорони праці», «Транспортні засоби та їх технічне обслуговування» дозволяють підвищити продуктивність навчання, оптимізувати доступ до різних джерел інформації, створюють основу їх креативних дій, прояву активної професійної позиції та забезпечують готовність майбутніх фахівців до охоронної праці та їх конкурентоспроможність у професійній сфері.

Викладений матеріал не вичерпує всіх аспектів порушеної проблеми взаємодії методики і управління в процесі навчання методики спеціальних дисциплін, що є складною й багатогранною. Подальшої наукової розв'язки



потребують питання методичного і психологічного супроводу активізації професійної позиції студентів в умовах закладу вищої освіти

### Список використаних джерел

1. Горбатюк Р., Гевко І., Сіткар С. Підготовка майбутніх педагогів професійного навчання у галузі транспорту в педагогічних закладах вищої освіти: стан, проблеми, перспективи. *Молодь і ринок*. 2024. № 4(224). С. 62–67. <http://mir.dspu.edu.ua/article/download/304407/296553>
2. Сущенко Л. О. Формування професійно-творчої спрямованості майбутніх фахівців у системі вищої освіти України. *Професійна освіта: методологія, теорія і методика*. 2025. № 21. С. 88–97.
3. Дембіцька С. В. Реалізація інтегративного підходу у професійній підготовці фахівців технічних спеціальностей. *Scientific Notes of Junior Academy of Sciences of Ukraine*. 2023. № 3(28). С. 45–52. URL: <https://www.snman.science/index.php/sn/article/download/194/144>
4. Левченко І., Литвин А. Модель майбутнього фахівця професійної освіти (охорона праці, транспорт) в умовах інтернаціоналізації. *Вісник Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького. Серія «Педагогічні науки»*. 2024. № 2. С. 117–124. URL: <https://new.ejournal.cdu.edu.ua/pedagogics/article/download/43/48>
5. Сусло Л. Інноваційні підходи до викладання освітнього компонента «Охорона праці в галузі» для здобувачів вищої освіти. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2024. № 4. С. 54–60. URL: <http://znp.udpu.edu.ua/article/download/316479/7.pdf>
6. Лебідь І. Аналіз стану розробленості проблеми професійної підготовки бакалаврів з транспортних технологій у закладах вищої технічної освіти України. *Освіта. Інноватика. Практика*. 2025. Т. 13, № 9. С. 65–73. URL: <https://doi.org/10.31110/2616-650X-vol13i9-009>



7. Грищук О. К., Славінська О. С., Хрутьба В. О., Севост'янова А. В. Євроінтеграційні процеси при підготовці фахівців транспортної галузі: досвід та перспективи. *Вісник Національного транспортного університету. Серія «Технічні науки»*. 2023. С. 67–78. URL: <https://www.academia.edu/download/107294466/2308-6645-2023-1-55-067-078.pdf>
8. Пеню В. В., Купіна О. В., Петухова Т. А., Прокоф'єва О. А., Брославська Г. М. Використання інтернет-технологій під час викладання безпеки життєдіяльності й охорони праці. *Вісник науки та освіти. Серія «Педагогіка»*. 2025. № 1(31). С. 1605–1621. URL: <https://eprints.mdupu.org.ua/id/eprint/14321/1/19647-Текст%20статті-21914-1-10-20250213.pdf>
9. Lytvyn A. F. Роль інформаційно-комунікаційних технологій у вивченні дисципліни «Охорона праці». *Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія*. 2025. № 1(5). С. 72–79. URL: <https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/pp/article/download/2999/2880>
10. Маріанна Б. Особливості використання кейс-методу під час вивчення дисципліни «Безпека життєдіяльності та охорона праці». *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка*. 2021. № 1(1). С. 67–74. URL: <http://nzp.tnpu.edu.ua/article/view/236502/235018>
11. Кондрашов М. М. Управління процесом формування професійної позиції на основі подієво-ситуаційного підходу до фахової підготовки майбутніх учителів. *Вісник Черкаського університету. Серія: педагогічні науки*. 2015. № 1(348). С. 58–66.
12. Ріхтер О. Є. Проблема управління навчальною діяльністю студентів у педагогічній системі вищого навчального закладу. *Проблеми інженерно-*



*педагогічної освіти.* 2004. Вип. 6. URL:  
<http://library.uira.edu.ua/component/k2/item/159>

13. Кондрашова Л. В. Вища школа та Болонський процес: реалії та перспективи. Кривий Ріг, 2007. 474 с.
14. Павленко О. О. Формування методичної культури викладача економіки: теоретико-методологічний аспект : монографія. Кривий Ріг : Вид-во Р. А. Козлов, 2016. 472 с.
15. Штайнер Т. В. Роль професійної культури у становленні майбутніх педагогів професійного навчання. *Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського*. 2023. № 4(145). С. 25–29.